

DET NORSKE FILMAKADEMIET

HØRINGSSVAR OM NASJONAL FILMPRIS

Styret i Det norske filmakademiet har lest gjennom NFIs høringsnotat om nasjonal filmpris og stiller seg bak premissene og vurderingskriteriene for søkere til tilskudd for en nasjonal filmpris, som at 1) det er avgjørende at en nasjonal filmpris er solid forankret i den norske filmbransjen, 2) en filmpris skal være relevant og viktig for det norske filmpublikummet og 3) at den skal fremme miljømessig bærekraft i bransjen.

For å unngå mer byråkrati stiller vi oss bak forslaget om at samme eksterne komité som er nedsatt for å vurdere søknader til filmfestivaler også administrerer søknader om tilskudd til nasjonal filmpris.

Med dagens trege sponsormarked bør det vurderes om tilskuddet til nasjonal filmpris ikke skal øke i størrelse fra ca 1 million til minst 2 millioner, særlig det første året en filmpris eventuelt forsøker å etablere seg et annet sted enn i Haugesund – der prisen har vært de siste 40 årene.

Her er våre øvrige kommentarer:

1. **Uavhengighet:** Vi mener det er viktig at en nasjonal filmpris ikke er knyttet opp til en filmfestival eller en annen kommersiell virksomhet, slik at prisen blir uavhengig av disse virksomhetenes interne behov og/eller økonomiske interesser. Søker må kunne dokumentere sin uavhengighet.
2. **Beliggenhet:** Vi mener eierskap fra bransjen er avgjørende for at en nasjonal filmpris skal bli en suksess. Derfor mener vi det er avgjørende at prisen deles ut på et sted der den utøvende bransjen har mulighet til å være til stede uten å måtte reise langt. Med andre ord bør prisen deles ut i Oslo. Dette vil også gjøre det lettere for presse å delta, det vil gi bedre tilgang på både nominerte og artister og det vil gjøre det billigere å produsere en tv-sending.
3. **Tidspunkt:** Filmprisens tidspunkt bør ligge på slutten av året, eller på begynnelsen av det nye året, slik at prisen oppsummerer det foregående kalenderåret, slik som alle andre nasjonale filmpriser. Det vil gjøre det lettere for både publikum og presse å 'forstå' prisen. På denne måten kan også høstens premiefilmer lettere benytte et evt prisdryss til å gi filmene en *second wind* på nyåret, jfr for eksempel Guldbaggen i Sverige.
4. **Kontinuitet:** Amanda har i 2025 eksistert i 40 år, tilknyttet Den norske filmfestivalen (DNF) i Haugesund. Ettersom DNF har mistet mye av sin opprinnelige funksjon og status for bransjen, og det kan komme en diskusjon om

festivalens framtidige form og format. Men Amanda som merkenavn for den nasjonale filmprisen har fortsatt en sterk posisjon. Vi mener derfor det ville vært en fordel at «Amanda» som navn på den nasjonale filmprisen beholdes og videreføres, uavhengig av hvem som arrangerer prisen eller hvor den arrangeres. Det vil gi prisen kontinuitet og historisk tyngde. Vi mener Amanda ikke kan tilhøre en festival eller by, den tilhører filmbransjen. Dersom prisen etter hvert løsrives fra Haugesund og Den norske filmfestivalen, bør NFI i den videre prosessen forsøke å sørge for at navnet frigis fra sine tidligere 'eiere'.

5. **En pris for kinofilmen:** Når det gjelder hvilke filmer som skal vurderes for en nasjonal filmpris, mener vi det er avgjørende at dette er filmer som har hatt kinopremiere – og som har vært tilgjengelig på kino i minimum 30 dager. Dette for å støtte opp om kinoen som visningsarena, i kampen mot multinasjonale strømmetjenester som enn så lenge ikke har noe medfinansieringsansvar for den norske filmbransjen.
6. **Stemmegivning:** Med dagens teknologiske løsninger blir det stadig lettere å gjennomføre et digitalt system for både stemmegivning og påsyn av filmer (jfr Oscar). Vi mener det derfor bør ligge en føring om at både nominerte og vinnere av en nasjonal filmpris avgjøres ved hjelp av stemming fra bransjens utøvere, i stedet for av en mer eller mindre tilfeldig sammensatt jury. Hvem som skal kvalifisere som stemmeberettigete kan enten bestemmes av de ulike bransjeorganisasjonene eller – på sikt – ved medlemskap i Det norske filmakademiet.
7. **Norsk filminstituttets rolle:** Vi ser det som en potensiell oppside om NFI samarbeider om en nasjonal filmpris, spesielt om det er en uavhengig bransjeorganisasjon som står ansvarlig for gjennomføringen. Dette vil være med på å sikre filmprisen kontinuitet og samtidig gi prisen en statlig tilknytning. En fast ansatt festivalkoordinator ved NFI ville f.eks kunne ivareta forefallende sekretariat-oppgaver knyttet til filmprisen, kombinert med andre NFI-oppgaver, noe som vil kunne være en mer effektiv ressursbruk.

Det norske filmakademiet er fortsatt i sin spede start og er med sine ca 170 medlemmer i dag verken i stand til å arrangere en slik pris eller å administrere en avstemming. Men på sikt, dersom filmakademiet blir den samlende kraften for hele bransjen som vi håper på, vil det kunne ligge naturlig innenfor akademiets rammer å både finansiere, arrangere og administrere en nasjonal filmpris etter de retningslinjene vi her skisserer – etter modell fra Oscar i USA og BAFTA i England.

Oslo, 9. desember 2024

Styret i Det norske filmakademiet

Vigdis Lian (styreleder), Aslaug Holm, Gudny Hummelvoll, John Chr Rosenlund og Yngve Sæther. Christin Berg og Åge Hoffart har ikke deltatt i høringsarbeidet pga inhabilitet.